

Dröjsmål med att vidarebefordra ett överklagande till prövningsinstansen

I ett beslut den 23 april 2003 anförde *JO Berggren* följande.

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 9 juli 2001, framförde AA klagomål mot Vägverket. Av handlingar som med anledning av anmälan hämtades in från verket framgick bl.a. följande. AA sökte i september 2000 en befattning som trafikinspektörsaspirant. Vägverket meddelade beslut i ärendet den 13 november samma år. I en skrivelse, som kom in till verket den 28 november 2000, överklagade AA beslutet. Hans överklagande och övriga handlingar i ärendet sändes den 2 juli 2001 till den instans, regeringen, som skulle pröva överklagandet.

Utredning

Sedan ärendet remitterats uttalade generaldirektören för Vägverket, BB, följande.

Verket är medvetet om att dröjsmålet kraftigt strider mot kravet på skyndsam handläggning i 7 § förvaltningslagen och beklagar det inträffade. Någon giltig ursäkt föreligger inte. Den enda förklaring som kan lämnas är att personalfrågorna på den ansvariga enheten var föremål för en organisatorisk översyn vilken sammanföll med omfattande rekryteringar av trafikinspektörsaspiranter och andra frågor knutna till bristen på förarprövare. De administrativa resurserna har därför varit hårt ansträngda under en längre tid.

Jag beslutade den 10 oktober 2001 att inleda förundersökning, eftersom jag fann anledning att anta att tjänstefel enligt 20 kap. 1 § brottsbalken hade begåtts.

Under utredningen hölls förhör med sex tjänstemän vid Vägverket.

Vid förhören framkom sammanfattningsvis följande. AA:s överklagande kom in till Vägverket den 28 november 2000. Den 1 december 2000 påbörjade verket en stor omorganisation vilken berörde bl.a. handläggningen av överklaganden. Ansvaret för överklaganden kom att övergå från personalenheten till enheten sektor- och myndighetsuppgifter. Det aktuella överklagandeärendet överlämnades formellt till den sistnämnda enheten i början av december 2000 för handläggning, bestående främst av avfattandet av ett yttrande till regeringen. På grund av hög arbetsbelastning inom enheten blev ärendet under lång tid liggande utan åtgärd.

Jag beslutade den 21 februari 2003 att lägga ned förundersökningen med hänsyn till att det inte var möjligt att på grundval av den företagna utredningen hävda att någon befattningshavare som står under JO:s tillsyn gjort sig skyldig till tjänstefel vid sin hantering av ärendet.

Bedömning

Frågan inom vilken tidsfrist en förvaltningsmyndighet skall överlämna en skrivelse med överklagande och övriga handlingar i ärendet till överinstansen är inte reglerad i någon författning. Det ligger emellertid i sakens natur att ett överlämnande – när sådant skall äga rum – måste ske utan dröjsmål. Den allmänna regeln i 7 § förvaltningslagen (1986:223) om snabb och enkel handläggning m.m. skall vara vägledande även i detta hänseende (prop. 1985/86:80 s. 77). När omprövning inte företas, bör överlämnandet normalt ske inom en vecka efter det att överklagandet kom in till myndigheten.

Som framgått kom skrivelsen från AA med överklagande av beslutet den 13 november 2000 in till Vägverket den 28 november. Inte förrän den 2 juli 2001 översändes överklagandet jämte handlingarna i ärendet till regeringen.

Handläggningen har således inte skett i överensstämmelse med det krav på skyndsamhet som föreskrivs i 7 § förvaltningslagen. Den främsta orsaken till tidsutdräkten synes vara att Vägverket ansåg sig böra avge ett yttrande till regeringen i samband med att ärendet översändes dit.

I ett tidigare ärende hos JO (dnr 1722-1994) med anledning av en anmälan mot Vägverket angående handläggning av överklaganden av beslut om arbetsplaner uttalade justitieombudsmannen CC i ett beslut den 5 oktober 1995 bl.a. följande:

Det är en uppgift för den högre instansen att besluta om vilka handläggningsåtgärder, t.ex. inhämtande av yttranden, som erfordras innan ärendet kan avgöras. Sådana åtgärder utgör inte en uppgift för beslutsmyndigheten. Detta får anses följa bl.a. av det förhållandet att omprövningsskyldigheten normalt inte anses gälla när det krävs ytterligare utredning. Det står emellertid beslutsmyndigheten fritt att i samband med att överklagandet överlämnas bifoga ett eget yttrande. Arbetet därmed får emellertid inte nämnvärt fördröja överlämnandet till överinstansen, som ju intill dess ärendet inkommit dit saknar möjlighet att disponera över handläggningen. Om beslutsmyndigheten med hänsyn till mera brådskande arbetsuppgifter bedömer att den inte hinner författa yttrandet med sådan skyndsamhet som är förutsatt, får myndigheten enligt min mening anses ha möjlighet att, när överklagandet och övriga handlingar överlämnas, meddela överinstansen sin avsikt att inkomma med ett eget yttrande. Det får därefter anses vara en uppgift för den högre instansen att – om den bedömer det nödvändigt – fastställa en tidpunkt då beslutsmyndighetens yttrande skall ha kommit in dit.

Jag har ingen avvikande mening i frågan och jag är kritisk till att Vägverket vid handläggningen av överklaganden uppenbarligen inte beaktat vad som anfördes i det tidigare beslutet. Även med beaktande av att arbetssituationen under den aktuella perioden varit mycket ansträngd är det givetvis helt oacceptabelt att det dröjde drygt sju månader innan överklagandeskrivelsen och övriga handlingar i ärendet sändes över till överinstansen.

Med hänsyn till vad som kommit fram om förhållandena på den ansvariga enheten anser jag mig emellertid inte kunna kritisera någon enskild tjänsteman för den långa handläggningstiden.

Ärendet avslutas.